

мовлення в базовій школі : кваліфікаційна робота магістра. Луцьк: ВНУ ім. Лесі Українки, 2024. 61 с.

3. Шумський О. Особливості використання соціальних мереж у самонавчанні іноземних мов. Викладання мов у вищих навчальних закладах освіти на сучасному етапі. Міжпредметні зв'язки. 2024. Вип. 44. С. 220-232.

Чиж Оксана

*здобувач другого рівня вищої освіти,
Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка
Науковий керівник: Дацків О. П., кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри англійської філології та методики навчання англійської мови*

ФОРМУВАЛЬНЕ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У 8 КЛАСІ ЗАКЛАДІВ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

У підлітковому віці учні перебувають на етапі активного особистісного становлення, що супроводжується формуванням самосвідомості, індивідуальних навчальних стратегій та власної системи цінностей. У цей період формувальне оцінювання виступає не лише педагогічним інструментом, а й важливим психологічним механізмом, який допомагає підліткам усвідомити власні досягнення та розвинути здатність до саморефлексії. Характерна для цього віку нестабільність емоційної сфери та прагнення до самостійності потребують адаптації форм оцінювання, щоб зберегти мотивацію до вивчення англійської мови та уникнути формалізму в освітньому процесі [3, с. 116].

Формувальне оцінювання у 8 класі реалізується як безперервний процес взаємодії між учителем і учнем, де головним завданням є виявлення не лише рівня знань, а й динаміки розвитку навичок мислення, аналізу та комунікації. Воно інтегрується в усі види діяльності – від етапу постановки цілей до підсумкової рефлексії [5, с. 201-204]. У Новій українській школі цей процес відповідає принципам педагогіки партнерства, де учень, учитель і батьки виступають рівноправними суб'єктами. Оцінювання стає способом професійного спілкування через відкрите обговорення результатів, що формує у підлітків відчуття відповідальності за власну навчальну траєкторію та сприяє розвитку самоповаги.

Реалізація такого підходу передбачає використання широкого спектра методів, серед яких особливе місце посідають самооцінювання, взаємооцінювання, ведення рефлексивних щоденників та створення портфоліо. Кожен із цих методів спрямований на те, щоб учень розглядав оцінювання не як контроль, а як шлях до самовдосконалення. У 8 класі таке оцінювання пов'язане з компетентнісним підходом: учитель оцінює здатність учня використовувати англійську мову у практичних ситуаціях, таких як ведення розмови, розуміння автентичних текстів чи робота над проєктами [7, с. 168].

Учні поступово усвідомлюють, що успішність полягає не в механічному запам'ятовуванні правил, а у вмінні застосовувати їх для реальної комунікації.

Ефективність оцінювання у 8 класі також залежить від прозорості та конкретності критеріїв, які мають бути зрозумілими для підлітків. Важливо, щоб критерії відображали не лише кінцевий результат, а й зусилля, творчий підхід та наполегливість, виявлені під час виконання завдань. Такий підхід нівелює сприйняття оцінки як інструменту зовнішнього тиску, що є критичним для цього віку [6, с. 904 – 906; 5, с. 116]. Окрім того, інтеграція цифрових технологій та онлайн-платформ дозволяє зробити процес оцінювання гнучким і динамічним, надаючи учням можливість отримувати миттєвий зворотний зв'язок та самостійно відстежувати власний прогрес.

Особливе значення має створення позитивного навчального середовища, заснованого на довірі та взаємопідтримці. Учитель у 8 класі виступає фасилітатором, який допомагає підліткам подолати невпевненість і навчитися сприймати помилки як природний етап розвитку [2, с. 79]. Використання диференційованих підходів дозволяє вчителю враховувати індивідуальні особливості кожного учня: пропонувати додаткові опори тим, хто має труднощі, та складні творчі завдання для більш підготовлених здобувачів освіти. Це забезпечує відчуття успіху для кожного незалежно від стартових можливостей.

Поступовий перехід від зовнішнього контролю до самоконтролю сприяє розвитку навчальної автономії – однієї з ключових компетентностей сучасної школи [3, с. 106]. Роль педагога при цьому змінюється від контролера до наставника, який спостерігає, консулює та підтримує. У практичній площині це відображається у використанні описових характеристик замість балів, що дає учневі чітке розуміння його сильних сторін та векторів для вдосконалення. Колективні форми навчання та взаємооцінювання додатково розвивають соціальні навички, відповідальність за спільний результат та критичне мислення [1, с. 149].

Незважаючи на переваги, впровадження формувального оцінювання потребує системних змін у мисленні всіх учасників освітнього процесу. Для успішної реалізації цього підходу необхідна готовність педагога до відмови від традиційної ролі домінуючого оцінювача та підтримка з боку адміністрації та батьків. Спільне розуміння того, що оцінювання є засобом підтримки, а не покаранням, робить процес навчання англійської мови глибшим та орієнтованим на реальні життєві досягнення. У підсумку, формувальне оцінювання стає фундаментом для виховання зрілої особистості, здатної до самостійного навчання впродовж усього життя.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Андрійчук О. Формувальне оцінювання як інструмент вимірювання якості освітнього процесу: від теорії до практики. Молодь і ринок. 2023. № 5/213. С. 149-154. <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2023.282775> (дата звернення: 04.04.2026).

2. Куценко Т. І., Бондаренко О. І. Інноваційні технології навчання при вивченні англійської мови. *Modern engineering and innovative technologies*. 2020. № 25-05. С. 79-83. <https://doi.org/10.30890/2567-5273.2023-25-05-098> (дата звернення: 04.04.2026).
3. Мачача Т. Формувальне оцінювання як основа структурування підручників «технології» для базової середньої освіти. *Problems of the modern textbook*. 2024. № 32. С. 105–121. URL: <https://doi.org/10.32405/2411-1309-2024-32-105-121> (дата звернення: 04.04.2026).
4. Стребна О. В. Формувальне оцінювання як засіб підтримки і розвитку здобувачів освіти початкової школи. *Педагогічний альманах*. 2021. № 46. С. 70-79. URL: <https://doi.org/10.37915/pa.vi46.110> (дата звернення: 04.04.2026).
5. Толкова Т. М. Ефективні методи навчання англійської мови у сучасній школі. *The issues of modern philology and creative methods of teaching a foreign language in the European education system*. 2021. С. 201-205. <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-180-0-53> (дата звернення: 04.04.2026).
6. Тягай І. Формувальне оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти в системі фахової підготовки майбутнього вчителя математики. *Вісник науки та освіти*. 2023. № 10(16). С. 900 - 906. [https://doi.org/10.52058/2786-6165-2023-10\(16\)-900-906](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2023-10(16)-900-906) (дата звернення: 04.04.2026).
7. *Formative Classroom Assessment. Theory into Practice*. Teachers College Press, 2007. 168 p.

Чикурлій Юлія

здобувач другого рівня вищої освіти,

Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка

Науковий керівник: Кондратьєва Т. Б., кандидат філологічних наук,

доцент кафедри англійської філології та методики навчання англійської мови

ОРГАНІЗАЦІЯ РОБОТИ З АВТЕНТИЧНИМИ ВІДЕОМАТЕРІАЛАМИ У ФОРМУВАННІ ІНШОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ СТАРШОЇ ШКОЛИ

У сучасних умовах розвитку освіти особливого значення набуває формування іншомовної комунікативної компетентності учнів старшої школи як передумови їх ефективної участі у міжкультурній комунікації. Зростання ролі цифрових технологій у навчальному процесі зумовлює необхідність використання автентичних відеоматеріалів, які забезпечують наближення освітнього середовища до реальних умов мовленнєвої взаємодії.

Термін «іншомовна комунікативна компетентність» був впроваджений американським соціолінгвістом Д. Хамсом у 1972 році на позначення інтегративного утворення, що включає мовну, мовленнєву, соціокультурну та стратегічну складові. Ефективність її формування значною мірою залежить від використання засобів, що відображають реальне мовне середовище [2, с. 221].

Автентичні відеоматеріали мають значний дидактичний потенціал, оскільки поєднують аудіальну та візуальну інформацію, демонструють